

uitslagen
regering **PEETERS II**

periode
2009-2014

MILIEURAPPORT

Milieurapport regering PEETERS II 2009-2014

Beste lezer,

Voor u ligt een evaluatie van het beleid van de regering Peeters II, op gebied van milieu en duurzaamheid.

We kijken naar de regering als collectief, en zoomen in op ministers Schauvliege, Crevits, Muyters, Van den Bossche en Peeters, omdat zij hefboomen in handen hebben om duurzame transitie in gang te zetten. Wat hebben zij gedaan met uitdagingen op gebied van luchtkwaliteit, klimaat, afval, waterkwaliteit, mobiliteit, ruimtelijk beleid, energie en landbouw?

Bond Beter Leefmilieu evalueerde en quoteerde hun werk op basis van een aantal specifieke indicatoren, die wij beschouwen als cruciale toetsstenen voor de verschillende beleidsterreinen.

Lieze Cloots, beleidscoördinator Bond Beter Leefmilieu

de leden van de vakjury: Erik Grietens, Sara Van Dyck, Jeroen Gillabel, Mathias Bienstman, Freek Verdonck

De regering Peeters II als collectief

Met het Pact 2020 ambieert Vlaanderen om tegen 2020 een duurzame Europese topregio te zijn. Het Pact omvat doelstellingen om in Vlaanderen vooruitgang te boeken op urgente en complexe uitdagingen zoals klimaatverandering, luchtkwaliteit, mobiliteit, energie en ruimtelijke ordening.

Heeft deze regering gezamenlijk haar schouders gezet onder haar eigen doelstellingen?

RAPPORTCIJFER

4/10

commentaar

De regering Peeters II scoort bijzonder zwak op milieu en duurzaamheidsbeleid. Een concrete aanzet tot trendbreuken is uitgebleven. De regering miste een gezamenlijke visie op complexe uitdagingen zoals mobiliteit en klimaat. Ze had angst om de bekende paden te verlaten en gevestigde belangen te doorbreken. Het gebrek aan 'sense of urgency' zal Vlaanderen alleen maar met een grotere kater doen ontwaken. Het levert deze regering een zeer zwakke score van **4/10** op.

pluspunten

- + De Pact 2020 doelstellingen, die leidraad moesten zijn voor het werk van de hele regering. kreeg een set indicatoren om de vooruitgang te monitoren.
- + Een legislatuur overschrijdend traject onder de noemer 'Vlaanderen in Actie' (ViA), moest de Pact 2020 doelstellingen helpen uitvoeren.
- + De regering Peeters II integreerde de milieu- en stedenbouwkundige vergunning in de omgevingsvergunning.

minpunten

- De ministers bleven in hun eigen kokers. De administraties verkokerden mee. Complexe milieu-uitdagingen zoals de luchtvervuiling of klimaatverandering kregen geen gezamenlijke, consistente aanpak.
- Het ViA leek vooral een marketingmachine voor 'Kris Peeters' en miste draagvlak.
- Vele politieke keuzes stonden haaks op de doelstellingen van het Pact 2020. Zo zette de regeringspartijen met de verbreding van de Brusselse ring en het Oosterweeltracé eenzijdig in op infrastructuuroplossingen, terwijl dat alleen maar meer wegverkeer, meer geluidshinder en meer luchtvervuiling mee zal brengen. Voor de echt structurele mobiliteitsoplossingen, zoals de slimme kilometerheffing voor personenwagens, werden geen noemenswaardige stappen gezet.
- Ook het schrijnend gebrek aan ambitie op gebied van klimaatbeleid schrijven we op conto van de hele regering. Een ondermaats klimaatbeleidsplan, een blokkering van de inspanningsverdeling, de aankoop van dubieuze emissierechten en maximale steun aan de fossiele industrie onder de carbon leakage regeling, wijzen er op dat de ernst van de klimaatcrisis compleet niet is doorgedrongen tot deze regering.
- Een ander dieptepunt in het parcours van deze regering was de vergunning voor Uplace, hetgeen volledig indruist tegen haar eigen ruimtelijk structuurplan.
- We zagen oa. bij de omgevingsvergunning een regering die vooral oog had voor de vraag naar deregulering, en veel minder voor milieukwaliteit of participatie.
- Tot slot heeft deze regering de middelen van de milieubeweging afgebouwd.

Minister van Leefmilieu Joke Schauvliege

LUCHTKWALITEIT - KLIMAAT
DUURZAME MATERIALEN - WATERKWALITEIT

LUCHTKWALITEIT

De luchtkwaliteit in Vlaanderen behoort tot de slechtste van Europa. Vooral de vervuiling door fijn stof is zorgwekkend. Het Pact 2020 wil het aantal gezonde levensjaren dat verloren gaat als gevolg van milieuvervuiling, significant doen dalen en de concentratie aan fijn stof tegen 2020 met 25% omlaag brengen. Vlaams milieuminister Schauvliege had alle reden dus om zwaar in te zetten op luchtkwaliteit. Heeft ze haar verantwoordelijkheid voor onze gezondheid opgenomen?

We kozen de evolutie in de totale uitstoot fijn stof (PM 2,5) in ton/jaar in Vlaanderen als toetssteen voor het beleid inzake luchtkwaliteit.

RAPPORTCIJFER

3/10

commentaar

Minister Schauvliege gaf te vaak de indruk niet te weten van welk hout pijlen te maken. Ze zette haar schouders niet onder de echt belangrijke zaken of liet opportuniteiten liggen. In plaats van de milieubeweging als partner te beschouwen, waarmee ze in dialoog kon gaan, stelde Minister Schauvliege zich vooral defensief op. Het levert haar een **3/10** op.

pluspunten

- + Minister Schauvliege paste de milieuvergunningenwetgeving aan, met een positieve invloed op de industriële uitstoot.
- + Ze werkte ook aan de vergroening van de belasting op de inverkeerstelling (BIV).

minpunten

- Ondanks alarmerende rapporten en een dagvaarding voor het Europees Hof van Justitie in 2011, zagen we deze legislatuur amper beweging op gebied van fijnstof: de fijnstofplannen uit 2005 werden pas op het einde van de legislatuur bijgestuurd, en dan nog enkel voor Antwerpen.
- Rond echte structurele oplossingen voor de Vlaamse luchtkwaliteit bleef het onrustwekkend stil. Over lage-emissiezones in steden en de slimme kilometerheffing werd vooral twijfel gezaaid. Over federale dossiers zoals de afschaffing van de salarismotoren of de gelijkstelling van accijnzen op diesel en benzine, maakte de minister geen vuist bij haar federale collega's.
- De minister keurde verschillende projecten mee goed die volgens de milieueffectenrapporten fijn stof juist in de hand werken, zoals de verbreding van de Brusselse Ring, de Oosterweelverbinding en als absoluut dieptepunt, het shoppingcentrum van Uplace.
- In februari 2014 kwam een nieuwe ingebrekestelling van de Europese Commissie, met mogelijk een nieuwe doorverwijzing naar het Europees Hof. De Commissie is van oordeel dat België de sinds 2005 vereiste maatregelen om de volksgezondheid te beschermen niet heeft genomen.
- Uit het Vlaams Milieurapport (MIRA 2012) blijkt dan ook dat de fijnstofuitstoot sinds 2009 niet daalt en dat elke Vlaming momenteel een gezond levensjaar verliest door slechte luchtkwaliteit.

Minister van Leefmilieu Joke Schauvliege

LUCHTKWALITEIT - [KLIMAAT](#)
DUURZAME MATERIALEN - WATERKWALITEIT

KLIMAAT

Tussen nu en 2050 moeten de broeikasgasemissies gemiddeld met 4% per jaar dalen, wil Vlaanderen in lijn blijven met de doelstelling voor de industrielanden van -80 tot -95% tegen 2050 in vergelijking met 1990. De afgelopen jaren realiseerden we slechts 0.4% reductie per jaar. Een 10-voudige inspanning dringt zich dus op. Hielp minister Schauvliege Vlaanderen vooruit op die uitdaging?

Aan de hand van de evolutie in de broeikasgasemissies van gebouwen, transport, landbouw en industrie nemen we de maat van het Vlaams klimaatbeleid.

RAPPORTCIJFER

4/10

commentaar

Een trendbreuk in het klimaatbeleid blijft uit. Het leek erop dat de minister zich simpelweg had neergelegd bij het feit dat ze geen vat heeft op de hoge broeikasgasemissies uit de landbouw of het transport. De ondermaatse resultaten op klimaatbeleid, weliswaar mee onder de verantwoordelijkheid van voltallige regering, nopen ons tot een score van **4/10**.

pluspunten

- + De minister sprak zich uit voor meer Europese klimaatambitie richting 2020 en 2030.
- + Ze richtte een klimaatfonds op voor bijkomende financiering van het klimaatbeleid.
- + Het was tenslotte positief dat ze geen vergunning leverde voor een nieuwe steenkoolcentrale in de Antwerpse haven.

minpunten

- De broeikasgasemissies in de sectoren buiten de Europese emissiehandel daalden de afgelopen jaren nauwelijks. Daardoor haalde de Vlaamse overheid haar Kyoto doelstellingen niet. Om de reductiekloof te dichten kocht minister Schauvliege emissierechten van bedenkelijke kwaliteit.
- Minister Schauvliege leverde wel een nieuw Vlaams Klimaatplan af voor de komende 8 jaar, maar slaagde er niet in om haar collega's te overtuigen om in dat plan doeltreffende reductiemaatregelen te voorzien voor gebouwen, transport, landbouw of de dienstensector. De broeikasgasemissies buiten de emissiehandel zullen dan ook onvoldoende dalen in de komende 8 jaar. In 2020 zullen ze slechts 5% lager liggen in vergelijking met 2005. Dat is een stuk slechter dan de EU gevraagde -15%.
- De minister schrikte er niet voor terug om het schoolvoorbeeld van een ruimtelijk verkeerde beslissing met enorme milieu impact, de inplanting van het Uplace shoppingcentrum, te vergunnen en te verdedigen.
- De minister kon tenslotte de maatschappelijk steun van 70.000 mensen bij Sing for the Climate onvoldoende verzilveren om klimaatverandering steviger op de agenda te zetten van de Vlaamse regering.

Minister van Leefmilieu Joke Schauvliege

LUCHTKWALITEIT - KLIMAAT
DUURZAME MATERIALEN - WATERKWALITEIT

DUURZAAM MATERIALENBELEID

Duurzamer omgaan met materialen vereist minder materialen verbruik en het sluiten van kringlopen. Restafval betekent dat er nog veel materialen verloren gaan. Deed Minister Schauvliege het nodige om restafval te vermijden?

Als indicator voor een duurzaam materialenbeleid kiezen we de evolutie in de hoeveelheid restafval. Weet minister Schauvliege deze afvalberg te verkleinen?

RAPPORTCIJFER

6/10

commentaar

Minister Schauvliege verdient een goede score voor de vernieuwende zienswijze op het Vlaamse afvalbeleid, maar ze verliest punten door het gebrek aan doortastendheid waarmee ze die visie omzette in beleidsdaden. Slotsom: goed begonnen - maar nog lang niet gewonnen. Het levert een score op van **6/10**.

pluspunten

- + Aan de start van haar legislatuur zette minister Schauvliege een sterke visie neer op de verruiming van het Vlaamse afvalbeleid tot duurzaam materialenbeleid. Basisprincipe is de voorrang van preventie en hergebruik boven recyclage en afvalverbranding.
- + De minister legde deze visie vast in het Vlaams Materialendecreet en verankerde deze in vernieuwende structuren zoals PlanC en het Vlaams Materialenprogramma.
- + Ze scoorde er ook mee tijdens het Belgisch Europees voorzitterschap in 2010.

minpunten

- De minister liet het na om haar visie effectief om te zetten in doortastend beleid. Zo verleende ze Bionerga een vergunning voor een grotere verbrandingsoven, terwijl de eigen administratie de overcapaciteit voor afvalverbranding in Vlaanderen aantoonde.
- In het debat over de groenestroomcertificaten voor restafvalverbranding, die bijzonder contraproductief zijn voor een duurzaam materialenbeleid, misten we haar stem.
- Ook scherpste de minister de doelstellingen voor (rest)afval niet verder aan, terwijl Vlaanderen die al sinds 2009 realiseert.
- De hoeveelheid restafval stagneert sinds 2009 rond 149 kg/capita.

Minister van Leefmilieu Joke Schauvliege

LUCHTKWALITEIT - KLIMAAT
DUURZAME MATERIALEN - [WATERKWALITEIT](#)

WATERKWALITEIT

Europese doelstellingen schrijven voor dat de beoogde drempelwaarde van 50mg nitraat per liter in 2014 nog maar op 16% van de meetpunten mag worden overschreden. In 2018 mag dit nog maar 5% zijn. Wat heeft minister Schauvliege gedaan om de hoeveelheid nitraat in ons water te beperken?

We kozen de evolutie van de Nitraatconcentratie in het oppervlaktewater als indicator voor het Vlaams beleid inzake waterkwaliteit.

RAPPORTCIJFER

4/10

commentaar

Het mestbeleid van minister Schauvliege is een gemiste kans. In plaats van haar rol als milieuminister daadkrachtig op te pakken, gaf ze haar speelveld volledig uit handen. Haar aanpak heeft enkel gezorgd dat het laaghangend fruit werd geplukt. Op de hardnekkige structurele problemen met nitraat in oppervlaktewater heeft de minister geen antwoord. Die aanpak zorgt ervoor dat het behalen van de Europese doelstellingen een bijzonder moeilijk haalbare kaart wordt. Het levert een score op van **4/10**.

pluspunten

- + Minister Schauvliege richtte, op aandringen van de landbouwsector en de milieusector, na de totstandkoming van het 4de mestactieprogramma in 2011, een platform op om beide sectoren in staat te stellen met elkaar in overleg te treden over het mestbeleid.

minpunten

- In 2011 pakt de minister uit met een vierde Mestactieplan (MAP 4) om de Europese doelstellingen op gebied van nitraat te halen. Het MAP 4 voorzag geen structurele brongerichte maatregelen over de omvang van de veestapel en de mestproductie. Minister Schauvliege geloofde vooral in het responsabiliseren van de landbouwsector. De minister gaf het mestbeleid feitelijk uit handen aan de landbouwsector.
- Eind 2013 blijkt dat de nitraat concentratie op meer dan 25% van de meetpunten nog steeds te hoog is: de aanpak heeft duidelijk niet gewerkt. De Europese Commissie oordeelde dat de verbetering van de waterkwaliteit in landbouwgebied veel te traag verloopt en suggereert een brongerichte aanpak.

Minister van Mobiliteit Hilde Crevits

MOBILITEIT

DUURZAME MOBILITEIT

Een transitie naar duurzame mobiliteit is een van de grootste maatschappelijke uitdagingen voor Vlaanderen. Het Pact 2020 streeft naar een afname van het aantal gereden autokilometers en een toename van het openbaar vervoer en de fiets. Hoe heeft Minister Crevits de instrumenten die ze in handen heeft ingezet?

We kijken naar evolutie in het totaal aantal afgelegde kilometers in het wegverkeer en naar de 'modal split' om het gevoerde beleid op vlak van duurzame mobiliteit te beoordelen.

RAPPORTCIJFER

4.5/10

commentaar

Minister Crevits koos als prima vakminister voor symptoombestrijding van een uitermate urgent probleem. Ze speelt op veilig en durft haar nek niet uit te steken. Wie in deze tijden een departement mobiliteit wil leiden moet een duidelijke visie hebben op een duurzame mobiliteitstransitie én de moed om ze in de praktijk te vertalen. Het ontbrak minister Crevits aan beiden. Dit verdient niet meer dan een **4.5/10**.

pluspunten

- + De minister scoort positief met de eerste stappen naar een kilometerheffing voor vrachtwagens. Tegelijk stellen we vast dat de ze in haar nieuwe mobiliteitsplan voor de volgende 20 jaar wat betreft de kilometerheffing voor personenwagens niet verder komt dan een letterlijke beschrijving van het politiek akkoord uit 2010.

minpunten

- We konden minister Crevits niet betrappen op een duidelijke visie op toekomstgerichte duurzame mobiliteit en op de gedragsveranderingen die daarbij gepaard gaan.
- Ondanks de nood aan een diepgaande transitie in ons mobiliteitssysteem profileerde ze zich als technisch beheerder van het verkeer. We onthouden haar investeringen in wegenonderhoud, dynamische signalisatieborden, camera's, slimme verkeerslichten.
- Ze voerde een beleid dat op termijn de groei van het autoverkeer alleen maar in de hand werkt, evenals de daarmee gepaard gaande luchtvervuiling. We onthouden vooral haar talrijke ingrepen om de weginfrastructuur uit te breiden: de Brusselse ring, Oosterweel, de Noord-Zuid verbinding in Limburg en de Kempen, de spitsstroken...
- Minister Crevits voerde een "voor elk wat wils" beleid: ze maakte van goede doorstroming en verkeersveiligheid haar handelsmerk, door te investeren in autowegen. Tegelijk wilde ze inspelen op de milieu en gezondheidsproblemen van verkeer, door te investeren in tramlijnen en fietspaden. Dit gebrek aan fundamentele keuzes met voorrang aan openbaar vervoer en fiets haalt het resultaat onderuit.
- De cijfers van de 'modal split' vertonen dan ook geen enkele evolutie: autoverkeer blijft heer en meester, zelfs op korte afstanden, met een aandeel van 70%. Fietsen volgt met 12% op ruime afstand op de tweede plaats, openbaar vervoer moet het stellen met een schamel aandeel van 5%. Tussen 2009 en 2012 steeg het aantal afgelegde kilometers in het wegverkeer dan ook met 2 miljard.

Minister van Ruimtelijke Ordening Philippe Muyters

BEBOUWING – OPEN RUIMTE

BEBOUWING

Heeft de minister de nodige inspanningen gedaan om de principes van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen te implementeren en te actualiseren zodat verdere versnippering en verstening wordt tegen gegaan?

We kiezen de evolutie in bebouwde oppervlakte als indicator voor een ruimtelijk orderingsbeleid.

RAPPORTCIJFER

6/10

commentaar

Minister Muyters startte veelbelovend, maar toonde weinig ruggengraat. Hij zette een aantal lijnen uit, maar maakte lang geen werk van een trendbreuk. Hij krijgt daarvoor een **6/10**.

pluspunten

- + Minister Muyters gaf zijn administratie de opdracht om een nieuwe beleidsvisie op ruimte te maken. Een opvallende informatiecampagne volgde, met een breed stakeholderproces.
- + Het Groenboek voor een nieuw Beleidsplan Ruimte Vlaanderen (BRV) kwam tot stand, met aandacht voor kernversterking, veerkrachtige klimaatbestendige landschappen, een modern openbaar vervoersnet... Het Witboek BRV werd aangekondigd.

minpunten

- Wat begon als een positief en maatschappelijk proces, verloor zijn dynamiek en liep vast in de achterkamers van de politiek.
- Van aangekondigde maatregelen zoals het schrappen van overbodige woonuitbreidingsgebieden of herbestemmen van woonzones in overstromingsgebied, kwam bedroevend weinig terecht.
- De minister durfde slechts eenmaal openlijk te pleiten voor duurzame ruimtelijke maatregelen, zoals een hogere belasting op afgelegen wonen. Na protest van burgemeesters uit landelijke gemeenten, trok hij snel zijn staart weer in.
- Tot nader orde is er geen spoor van een Witboek BRV.
- Tussen 2009 en 2011 nam de bebouwde oppervlakte verder toe met 47 km², of 6,5 ha per dag. Met dit tempo is 40% van de Vlaamse oppervlakte tegen 2030 dicht gebetonneerd.

Minister van Ruimtelijke Ordening Philippe Muyters

BEBOUWING - [OPEN RUIMTE](#)

OPEN RUIMTE

Het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen stelde in 1997 een inhaalbeweging in het vooruitzicht voor bos en natuur in Vlaanderen: er zouden 38.000 ha natuur en 10.000 ha bos extra aangeduid moeten worden door de minister van ruimtelijke ordening. Heeft minister Muyters dit gedaan?

We kiezen de evolutie in de oppervlakte bos en natuur om het effect te toetsen van het gevoerde open ruimte beleid.

RAPPORTCIJFER

4/10

commentaar

Blijkbaar stond de inhaalbeweging voor extra natuur en bos voor minister Muyters helemaal onderaan zijn prioriteitenlijstje. Gezien het bijzonder zwakke resultaat verdient hij een score van **4/10**.

pluspunten

- + De minister keurde een aantal ruimtelijke uitvoeringsplannen met extra zones natuur en bos in belangrijke natuurgebieden goed, zoals rond de Abdij van Westmalle, het Zwin en de Zwinbosjes, de Dijlemonding...

minpunten

- Tijdens deze legislatuur kwamen er globaal echter slechts 100 ha bosgebied bij (terwijl er 7.700 ha extra bos moest komen) en 2.100 ha natuurgebied (in plaats van de beloofde 24.500 ha extra natuur). Van de beloofde inhaalbeweging kwam er dus niets in huis.
- Bovendien talmde minister Muyters samen met minister Schauvliege een hele legislatuur lang om de zonevreemde bossen die aangeduid zijn als woon- of industriegebied, te herbestemmen. Dat was nochtans een duidelijk engagement in het regeerakkoord. Met als gevolg dat het waardevol Ferrarisbos in Wilrijk een vogel voor de kat was. Pas in januari 2014 werd een conceptnota goedgekeurd om dit prangend probleem aan te pakken.

Minister van Energie Freya Van den Bossche

HERNIEUWBARE ENERGIE
ENERGIEGEBRUIK

HERNIEUWBARE ENERGIE

Tegen 2020 moet 13% van de Belgische energieproductie uit hernieuwbare energie bestaan. Hielp het beleid van minister Van den Bossche om dit waar te maken?

We kijken naar de evolutie in het aandeel hernieuwbare energieproductie in Vlaanderen als indicator van het gevoerde beleid.

RAPPORTCIJFER

5.5/10

commentaar

Een aantal goede intenties resulteerden alles samen in een mager resultaat. De beleidskeuzes en de mechanismen die de minister in stelling bracht, stellen ons te weinig in staat de hernieuwbare energiedoelstellingen voor 2020 op een duurzame manier te realiseren. Dit heeft een zware erfenis voor de volgende minister van energie tot gevolg. Het levert een score van **5,5/10**.

pluspunten

- + Minister Van den Bossche startte met veel goede intenties en schoof zelfs een toekomstbeeld van 100% hernieuwbare energie in 2050 naar voren.
- + Ze beloofde een mechanisme voor de verdere groei van groene stroom in Vlaanderen en een correcte steun voor elke hernieuwbare energietechnologie.
- + Minister Van den Bossche verdient ook goede punten omdat ze als eerste werk maakte van een ondersteuningssysteem voor groene warmte. Maar een concreet beleidskader om het potentieel aan groene warmte en restwarmte nu echt te gaan ontsluiten, ontbreekt vooralsnog.

minpunten

- Bij de hervorming van het ondersteuningssysteem liet de minister zich te veel opjagen door een eenzijdige beeldvorming van dure hernieuwbare energie, gevoed door te royale steun voor zonnepanelen in het verleden. Het leverde een bijzonder complex ondersteuningssysteem op.
- Bovendien stelde de minister de grootgebruikers voor een groot deel vrij van kosten voor groenestroomcertificaten, waardoor ze de factuur doorschoof naar de kleine verbruikers.
- Terwijl investeringen in zonnepanelen en windturbines in het slop zitten, zegde de minister steun toe voor nieuwe grootschalige biomassa-installaties.
- Tussen 2008 en 2012 steeg het aandeel hernieuwbare energie in Vlaanderen met slechts 2.6 % naar 5,5% van onze energieproductie. Bovendien bestaat het overgrote deel van die hernieuwbare energie uit biomassa, waar vanuit duurzaamheidsoogpunt heel wat vraagtekens bij te plaatsen zijn.

Minister van Energie Freya Van den Bossche

HERNIEUWBARE ENERGIE
ENERGIEGEBRUIK

ENERGIEGEBRUIK

Energiebesparing is een belangrijke doelstelling voor het klimaatbeleid. Er is in Vlaanderen zeer veel potentieel op dat vlak. Heeft minister Van den Bossche dit ook waargemaakt?

We kozen de evolutie in het Vlaams energieverbruik en in de energie-intensiteit (energiegebruik ten opzichte van BBP) als indicator voor een Vlaams energiebesparingsbeleid.

RAPPORTCIJFER

6.5/10

commentaar

Op het vlak van energiebesparing in gebouwen zette minister Van den Bossche een aantal stappen in de goede richting. De ambitie reikte echter nog niet ver genoeg om onze gebouwen 'future proof' te maken. Daarnaast miste ze de kans om met energieconvenanten onze industrie op een energiezuiniger pad te sturen. Ze verdient voor dit beleid een **6.5/10**.

pluspunten

- + De aanpak van energievervlindende gebouwen in Vlaanderen was terecht een belangrijk speerpunt in de visie van minister Van den Bossche
- + De minister vereenvoudigde de premies voor energiebesparing en voerde een hogere premie in voor verdergaande isolatie. Deze premies lijken hun vruchten af te werpen en zorgen voor heel wat energiebesparende maatregelen.
- + Voor nieuwe gebouwen voerde de minister onder impuls van Europa een traject in met energienormen tot 2020. De duidelijkheid van een traject is een goede zaak.
- + Minister Van den Bossche was bovendien zowat de enige minister die met haar maatregelen een significante bijdrage leverde aan het Vlaams klimaatbeleidsplan.

minpunten

- Bij zowel de renovaties als bij nieuwbouw missen we voldoende ambitieuze doelstellingen. Het riskeert ons gebouwenbestand, dat er binnen 50 jaar nog zal staan, onvoldoende *future-proof* te maken en een *lock-in* te creëren voor energiebesparing.
- Wat betreft het energiebesparingsbeleid in de industrie stelde minister Van den Bossche teleur. De nieuwe energieconvenanten voor de energie-intensieve industrie, met vrijwillige afspraken over energiebesparing, missen ambitie, staan bol van de achterpoortjes en dreigen die industrie vast te zetten op een business-as-usual pad.
- De cijfers van het Vlaams energieverbruik tonen in 2012 nagenoeg geen verbetering ten opzicht van 2000 (-0,6%). Op vlak van energie efficiëntie scoort ons land nog steeds slecht in vergelijking met de buurlanden, met een daling van de energie-intensiteit van 13,3% in 2011 ten opzichte van 2000.

Minister van Landbouw Kris Peeters

[LANDBOUW](#)

DUURZAME LANDBOUW

Het besef dat ons landbouwmodel een transformatie moet ondergaan is inmiddels ver doorgedrongen, zelfs binnen de gangbare landbouw. Met het Vlaams Landbouwinvesteringsfonds (VLIF) beschikte de minister over ruim 300 miljoen euro aan publieke middelen om duurzame investeringen in landbouwbedrijven te stimuleren. Heeft de minister hierin effectieve stappen gezet?

We kijken naar de druk van landbouw op leefmilieu als toetssteen voor de verduurzaming van de landbouw.

RAPPORTCIJFER

4.5/10

commentaar

De minister reed vooral op het ritme van de achterblijvers in de landbouwsector. Voor de gangbare landbouw met vooral sociaal-economische doelstellingen, was hij ongetwijfeld een grote steun en toeverlaat. Voor een meer toekomstgerichte en duurzame landbouw op maat van Vlaanderen, scoorde hij onder de lat. Wat hem een **4.5/10** oplevert.

pluspunten

- + Via het VLIF konden landbouwbedrijven subsidies ontvangen voor eco-efficiënte investeringen.

minpunten

- Door met het VLIF ook op schaalvergroting en intensivering in de landbouw in te zetten, voerde Minister Peeters een tweesporenbeleid dat niet verzoenbaar is. De gerealiseerde milieuwinsten verdwijnen immers door de extra milieulasten van een groeiende veestapel.
- De minister formuleerde geen concrete duurzame landbouw- en voedingsgerelateerde doelstellingen.
- Minister Peeters had ook duidelijk geen zin in een reflectie op leefbare Vlaamse landbouw binnen de ecologische draagkracht. Hier en daar was er wel een eerder symbolische steun aan duurzame alternatieven, zoals biolandbouw, volkstuintjes, stadslandbouw. Maar ondanks de brede vraag naar een maatschappelijke dialoog over de toekomst van de Vlaamse landbouw, smoorde hij pogingen daartoe vakkundig in de kiem. Zo kreeg het transitieproces 'new food frontier' bitter weinig kans op slagen.
- Onderzoeksmiddelen gingen in vergelijking met de gangbare landbouw slechts met mondjesmaat naar meer duurzame landbouwpraktijken
- Maatschappelijk protest rond onduurzame landbouwpraktijken werd afgedaan als crimineel nog voor er een maatschappelijk debat kon ontstaan.
- De cijfers op het terrein zijn duidelijk: de globale druk van de Vlaamse landbouw op milieu nam de laatste jaren opnieuw toe.

RAPPORTCIJFER REGERING

NAAM	VAK	SCORE
Regering	Duurzaam Milieubeleid	4/10
	TOTAAL	4/10
Joke Schauvliege	Luchtkwaliteit	3/10
Joke Schauvliege	Klimaat	4/10
Joke Schauvliege	Materialen	6/10
Joke Schauvliege	Waterkwaliteit	4/10
	TOTAAL	4/10
Hilde Crevits	Mobiliteit	4.5/10
	TOTAAL	4.5/10
Philippe Muyters	Bebouwing	6/10
Philippe Muyters	Open Ruimte	4/10
	TOTAAL	5/10
Freya Van den Bossche	Hernieuwbare energie	6.5/10
Freya Van den Bossche	Energiegebruik	5.5/10
	TOTAAL	6/10
Kris Peeters	Landbouw	4.5/10
	TOTAAL	4.5/10

Milieurapport regering PEETERS II 2009-2014

DE VAKJURY BASEERDE ZICH OP ONDERSTAANDE BRONNEN

RESTAFVAL

www.milieurapport.be/nl/feitencijfers/milieuthemas/afval/productie-van-afval-door-huishoudens/hoeveelheid-huishoudelijk-restafval/

HERNIEUWBARE ENERGIE

energiesparen.be/milieuvriendelijke/cijfers

ENERGIE-INTENSITEIT

www.milieurapport.be/nl/feitencijfers/sectoren/energiesector/energie--en-koolstofintensiteit-van-de-economie/energie--en-koolstofintensiteit-van-vlaamse-economie/

ENERGIEVERBRUIK

www.emis.vito.be/rapport-energiebalans-vlaanderen

LUCHTKWALITEIT

Zie de bijlagen van het Milieurapport 2012 (niet online)

VERKEER / MODAL SPLIT

www.mobielvlaanderen.be/ovg/ovg04.php?a=19&nav=11

VERKEER / TOTAAL AANTAL AFGELEGD KILOMETERS

http://statbel.fgov.be/nl/statistieken/cijfers/verkeer_vervoer/verkeer/afstand/#.Uxb2Az95N5I

BEBOUWDE OPPERVLAKTE

http://statbel.fgov.be/nl/statistieken/cijfers/leefmilieu/geo/bebouwde_gronden/

BOS EN NATUUR

<http://www4.vlaanderen.be/sites/svr/Pages/2013-10-14-vrind2013.aspx>
<http://www4dar.vlaanderen.be/sites/svr/Pages/2012-10-04-vrind2012.aspx>
<http://www4.vlaanderen.be/dar/svr/Pages/2011-10-06-vrind2011.aspx>
<http://www4.vlaanderen.be/dar/svr/Pages/2010-10-28-vrind2010.aspx>
<http://www4.vlaanderen.be/dar/svr/Pages/2009-07-01-vrind2009.aspx>

WATERKWALITEIT

http://www.milieurapport.be/Upload/main/Indicatorrapport%202012/321433_mira2012_TW_reduced_Vermesting.pdf

MILIEUDRUK OP LANDBOUW:

http://www.milieurapport.be/Upload/main/Indicatorrapport%202012/321433_mira2012_TW_reduced_Landbouw.pdf

KLIMAAT

<http://www.lne.be/themas/klimaatverandering/vlaams-klimaatbeleidsplan-2006-2012/voortgangsrapporten>

COLOFON

Een uitgave van:
Bond Beter Leefmilieu
Tweekerkenstraat 47
1000 Brussel
Tel: 02 282 17 20

www.bondbeterleefmilieu.be

Redactie:

Lieze Cloots, Erik Grietens, Sara Van Dyck, Jeroen Gillabel,
Mathias Bienstman, Freek Verdonckt, Annelies Hickendorff

Eindredactie:

Lieze Cloots

Lay-out:

Gazeuse

Bond Beter Leefmilieu
KOEPEL VAN MILIEUVERENIGINGEN laanderen...